

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat

20 cms.

ANY IV. N.º 151

14 OCTUBRE 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA

«Autorretrat», per Alfred Sisquellas.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

2. - EL BORINOT.

L'home de barri

Coneix tot el veïnat i el coneix tot Barcelona.

En un sol dia se'l veu a l'Encant, al Padró, a ca la Ciutat quan treuen la rifa, a la parada, al *Martillo* i a l'*ensanche*.

De tots els fabricants en sap la història, i de la gent del seu barri en té pel cap dels dits tota la parentela, vicissituds, bones prenes i defectes.

Sap fer el gos, sap fer jocs de mans i versos, és d'un teatre d'aficionats; té, amb altres companys, un piset llogat a Gràcia; se la pica de bon mosso, és de moltes germandats, ha sigut oficial de la milícia un cop, i dos cops capità *Manaia*.

Encara que predica l'ateisme, el veuran cada any posar cadenes de paper, mata i canyes verdes de l'un cap de carrer a l'altre, i fa la capta pels ciris del Sant de la cantonada.

Els dies que la professó no passa per casa seva, hi sol anar ell, perquè tot son gran delit consisteix en què no es faci cosa en què ell no hi sigui.

Quan l'empedrat del barri s'espantilla i els veïns en parlen entre si, es recorden aviat del geni actiu i manifestar del nostre home i li encarreguen que posi un comunicat ben fort en el diari.

I no tingueu por que hi faci falta; perquè el posar un comunicat és la seva menja.

Molt sovint hauran vist vostès en els periòdics certs escrits molt formals sobre si un carreter ha estat a punt de matar un gos que costava tretze duros; sobre el lluïment d'uns exàmens de nois que varen dir de cor el compendi de la *Historia de España* del pare Isla, sobre el mal modo d'un agutzil a l'anar a cobrar una multa, sobre un piano que se sent tocar a a deshora. Aquests *remitidos* o articles comunicats solen dur per firma "*Unos testigos imparciales*" "*Un ami-*

go de la verdad..." Tots són fets d'ell.

I ja té prou cuidado en preguntar a tothom que troba si els ha llegit, i no es descuida tampoc de llegir-los a casa seva i en el cafè, fent constar que ell és qui ho ha fet posar.

Els gasetillers li deuen molt agraïment, perquè sempre que el troben li pesquen alguna notícia; de manera que es pot atribuir amb raó el títol de col·laborador honorari i eficaç de tots els periòdics de Barcelona.

"Home, vostès no diuen mai res de la carretera de Sant Andreu, que és un fàstic. En particular hi ha un tros de trenta cinc metres (els vaig comptar), tan ple de sots, que no sols fa vergonya, sinó que pot ser causa de moltes desgràcies".

"Home, fa avui disset dies que a les nou en punt s'apagà el fanal de la cantonada del carrer dels Canvis. No sé si deu estar embussat el conducto o què; però lo cert és que ningú l'adoba. Digui'n alguna coseta".

"Home, ara tiren a terra una casa vella de davant de la meua, i en un tronc d'un arbre del jardí hi varen trobar una niuada de nou rates grosíssimes. Posi-ho en el diari, que és curiós. Ah! Escolti: els manobres ne van matar cinc i en va quedar una de mal ferida".

"Home, en un any el número 14721 ha sortit premiat 5 vegades en la rifa dels Empedrats i el 13722 fa quinze anys que no ha sortit".

En època d'eleccions, ell no para ni assossega. El veuran anar d'aquí, d'allí, animant als tebis, entusiasmant als calents, escalfant als reacios, compromentent a tots i repartint candidatures per tot a on arriba sa influència.

Per Nadal ell és el cap de colla que juga un bitllet enter de Madrid. Roda tot Barcelona buscant còmplices per veure si els topa la grossa, i fins escriu cartes a amics que té en certs poblets perquè s'hi interessin. Ell dóna recibos firmats a tots quants contribueixen

a fer el computo i és el primer que mira el part telegràfic que dóna raó del primer premi.

Sol tenir a casa seva un test amb bàlsam del seu, que serveix per tots els talls de veïns, parents i coneguts. Mes no sols té el bàlsam, sinó que sap mil remeis casolans i els ofereix gratis, tant si els hi demanen com no.

Sap fer el remei que ell en diu *Larruà* i en regala ampolles plenes; sap de memòria en Raspail, sap fer grues i té una recepta, feta d'un frare, que és infalible per a curar penellons.

Home servicial com ell, no hi és en la terra.

A voltes el sentiran parlar de persones encopetades. Algú s'afigurarà que les anomena sense haver-hi tingut tractes i sols per a donar-se importància: doncs s'equivoquen: en això sí acàs exagera, no ment.

Jo vaig averiguar casualment que la duquesa de N. li estava molt agraïda i l'estimava molt perquè una vegada va remoure mig món per a fer-li venir de París un gerro de porcellana igual a un altre que ella tenia despariat; i més endavant li va atrassar una dida tan bona, que s'ha quedat a la casa de cambrera, i al cap de set anys que la tenen, n'estan tan contents, que no saben a on posar-la.

Per aquests i altres mèrits té més coneixences i simpaties de les que a primera vista podrien atribuir-se-li.

En la temporada de còlera que acabem de passar, ell ha fet de sa butxaca caldo per veïns pobres, n'ha recomanat molts a juntes benèfiques, ha fumigat, ha enramat carrers, ha anat a buscar el combregar, ha vetllat malalts, ha vestit morts i ha pagat caixes.

Perquè aquest home, encara que lleugerot i tarambana, té un fondo d'honradesa que el fa apreciable.

Un dia de bullanga, per cert, va donar un solemne fart de llenya a un minyonàs que en feia dos com ell, perquè, aprofitant-se del pànic universal,

se n'emportava, sense saber lo que era, un sac de cagaferro abandonat a la porta d'un clavetaire.

I té una senyal al front, que no se n'hi anirà mai més, d'un dia que volgué aturar dos cavalls desbocats en el passeig de Gràcia. ¡Prou que l'ensenya a tothom!

Quan dic que és l'home del barri, podeu creure que no paren aquí les seves habilitats.

Cada any fa pesebre i es gasta diners i paciència per a complaure els aficionats a aquest gènere d'espectacles. En el seu pesebre mai hi fa falta una fonteta amb aigua natural, un molí de vent que va, o un vapor que camina amb màquina, i fa el fum de cotó fluix.

De secrets per a treure taques, en té molts, i d'esqué hi ha pocs pescadors que n'hagin remenat tant com ell, fet per les seves pròpies mans.

Quan entre els seus coneguts es tracta d'anar a passar un bon rato a la Satalia, a la font Groga o a Bellesguard, lo primer és consultar-ho a ell, que s'encarrega de la birosta... Perquè també és cert que per cuinar no n'hi ha d'altre, en particular quan se tracta de sopa amb rap, d'un bon romesco, i de tot allò que en solem dir menjars de fora; advertint que és el rei de la curadella... i se n'alaba amb raó.

No hi ha secret que ell no averigüi, ni gent renyida que ell no tracti de posar en pau, per més que a voltes, sense voler, encengui més la guerra; puix no sempre la discreció de l'home correspon a ses bones intencions.

Ben fets o mal fets, la veritat és que ell ha contribuït a que es fessin molts casaments, i es padrí de més criatures que no hi ha en la cambra dels bords.

Va ser una vegada obrer de la paròquia: mes s'ho va pendre amb tal ardor i foren tantes les innovacions que somiava, i volia introduir imme-

4. - EL BORINOT.

diatament, que els capellans i demés de l'obra, gent metòdica i poc aficionada a novetats, el disgustaren del càrrec. Es l'única vegada que ha intervingut poc satisfactòriament en cosa a ell encomanada.

L'home de barri viu quasi content de la seva sort; i és alegre i campetxano sempre que li donguin la direcció o gran importància en qualsevol negoci. Mes en el fondo d'aquell home frívol, alegre i filantròpic, hi despenja de quan en quan una certa melancolia.

L'home del barri abriga una ambició (qui no en té una?): ambició noble i digna d'un patrici.

L'enamora, l'encanta una posició cívica pròpia de son caràcter i inclinacions. Mai l'ha demostrada pel clar a ningú; per més que de l'abundància del cor parli la boca...

L'home del barri seria completament feliç si el fessin regidor.

Mes, com la felicitat no és feta per aquest món, és segur que no l'en faran. Tot el barri està conforme en què és digne del càrrec i opina que el desempenyaria bé, però què volen? ¡Coses del món! No l'en faran perquè segueixi sent veritat que en la terra no hi ha felicitat completa.

X. (ROBERT ROBERT).

(D"Un tros de paper").

P O B L E T

A Emili Balart

Recordes, bon amic? Dalt la teulada de l'alt cibori els dos un jorn pujàrem com dos ocells, i allí junts admiràrem la Conca verdejant, de ceps plantada. L'església a nostres peus mig enrunada, el refetó i les celles contemplàrem, i com joiell dels temps que ja passaren als claustres vam donar llarga mirada. En veure eix monument, obra diurna,

de la vil destrucció avui feta presa, en mirar que a ser pols tant d'art camina, vaig dir, captiu mon cor per la sorpresa:
NI A MOS PEUS MAI HE VIST TANTA RUINA
NI A MOS PEUS MAI HE VIST TANTA GRANDESA.

JOOSEP ALADERN

(De "L'Escut de Reus", 1 de juliol de 1893.
No ha perdut l'actualitat després de 40 anys).

Llibres & lletres

—Sobre lletra de Víctor Balaguer. En R. Genescà, director de l'Orfeó Català de Buenos Aires, ha compost una peça musical, ben agradable.

—Gaziel (Agustí Calvet) ha publicat un volum de proses: "Hores viatgeres", recull d'articles publicats a "La Veu de Catalunya", l'any 1914, i una conferència donada a l'Ateneu de Girona, el dia 26 d'octubre, de 1923.

—Francesc de P. Bové ha publicat el llibre "Penedès: folk-lore dels balls, danses i comparses populars", amb un pròleg de N'Apelles Mestres. Nombroses ilustracions.

—Ha sortit el llibre "Els bells indrets de la comarca Olotina", col·lecció de clixés d'A. Fortet, amb un pròleg de Joan M.ª Guasch.

—Ha sortit un altre volum de la "Col·lecció Popular Barcino", titulat "Guifré I", per Antoni Roviri i Virgili.

—Ha sortit el primer número de la revista mensual de lectura diversa, titulat "Llegiume", que publica l'"Editorial Mentora".

—Ha sortit un llibre de versos de J. Iglesias Guizard, titulat "Picarols i randes", amb un pròleg d'Eduard Girbal i Jaume.

L'AMOR HA FLORIT

En el jardí de l'amor ha florida
una poncella en flor.
Es una rosa fràgil i exquisida
del roser del Senyor!

Si avui ha fet esclat dins de la vida
serveu-li tot dolor,
que no esdevingui rosa dolorida
sinó rosa d'odor.

Porteu-la, en tot moment, amorosida,
damunt del vostre cor,
i feu que jamai senti la ferida
punyenta de l'enyor.

Que la rosa que avui ha tret florida
sigui vostre fervor,
marcant-vos el camí de vostra vida
amb la llum de l'amor.

MANUEL VALDEPERAS

Les crítiques

Ja que l'anònim comentarista que ha signat "Roc de Pedrera" ha comentat des del seu punt de mira, el problema de la Crítica, al marge d'un article nostre, insistirem en el mateix tema que és prou interessant de si mateix, i permet comentaris extensos, i per altra part, perquè ens interessa posar en relleu, un aspecte d'aquest problema que "Roc de Pedrera", fins sense voler, planteja.

Respectem el criteri de "Roc de Pedrera" i àdhuc l'acceptem fins allà on ens permet el nostre.

Per "Roc de Pedrera", un crític "ha de tenir l'esperit ben ample en quant a les modalitats; no podrà mai, però, tenir-lo amb eixamplis en els problemes que interessin el credo o la moral de la major part dels seus llegidors".

De manera que tot queda solucionat amb una posició intolerant de criteri

estret contra tot... Ara ve el problema màxim: On és el límit que assenyala aquesta posició absurda del crític? S'adona "Roc de Pedrera" que col·loca al crític en un lloc inadmissible?

El crític, tal com el desitgem i hem demanat sempre és i serà aquell escriptor que amb una solvència que ha de respondre amb fets, posi al marge de cada llibre comentat, la sinceritat del seu criteri, resolut, segur d'ell mateix i responsable, sempre de les seves afirmacions.

Què vol dir "Roc de Pedrera" quan escriu "...i aquí si voleu ésser sincer, no hi ha independència que hi valgui; tard o d'hora es trencarà l'imparcialitat i es decantaran l'aigua al seu molí"? No ho acabem d'entendre bé, però, en canvi, sospitem el que vol dir.

Es en el criteri d'alguns i segons sembla de "Roc de Pedrera", el convenciment que la paraula "independència" en un escriptor o en un artista, és un símptoma alarmant. Volen tenir fermada la intel·ligència, la sensibilitat, la intuïció artística a una cadena "dependent". I això, encara que es defensi en nom de totes les morals i de totes les virtuts, és lamentablement inconcebible.

Som en el terreny de posar un límit a l'art i la moral, i això per nosaltres té una sola i única solució: deixeu que us la doni per boca d'una escriptora catalana "Víctor Català", el prestigi eminent de la qual, ha crescut en la més absoluta independència: "Es que pot tenir límits l'obra de l'artista? No crec que unes normes morals puguin preuar-la. Crec elemental advocar per la independència de l'art. Gràcies a aquesta independència, he pogut ésser fidel a la meva vocació, que tothom hauria volgut intervenir. No reconec altra norma que el bon gust, ni altra immoralitat que la inutilitat. L'obra mal feta és per això mateix l'obra immoral." (Rev. de Catalunya, núm. 26, pàg. 127).

6. - EL BORINOT.

Això quant a l'escriptor. A la Crítica li està reservada, per aquest mateix motiu, la més cara "independència" que no vol dir com "Roc de Pedrera" vol insinuar "llibertinatge".

Per això trobem ridícul que es pugui situar la crítica amb etiqueta. "De la mànega ample"; "Del criteri estret", "Del terme mig". Un veritable crític, tant pot situar una crítica seva en un diari de dreta com d'esquerra. Altrament seria apassionat; quan un crític és apassionat per una cosa, ho pot ésser per deu.

Nosaltres no demanem per la Crítica, ni mànega ample, ni estreta, ni terme mig. Demanem només independència de criteri, per poder-se situar en mig de totes les tendències i defensar el que millor li plagui, amb sinceritat, amb noblesa, amb honradesa. Les seves obres ens afirmaran llavors el seu prestigi. Trobem també un xic infantil, que "Roc de Pedrera" afirmi el valor de la crítica de "La Veu" i "La Publicitat", després de reconèixer que és poc enraonada, precisament—"precisament!"—pel to del seu conservadurisme.

Nosaltres volem per el Crític, una responsabilitat absoluta. Considerem com una immoralitat de pitjor classe, el silenci a l'entorn d'un llibre, sigui per una causa, sigui per una altra! El seu afebliment, en tots els casos, ens sembla senzillament immoral. Cai sempre parlar des del mateix punt de partida, perquè sapiguem a què ens hem d'atendre quan llegim una crítica. Reconeixem amb "Roc de Pedrera" que "no tots els païdors tenen la mateixa resistència ni els paladars el mateix gust". Fóra un altre absurd establir una moral d'escalafó, el límit de la qual s'allargués o s'escursés segons els graus de comprensió espiritual de l'individu. No s'ha de vigilar ni l'autor ni el crític, per aquest cantó, sinó el llegidor. Quants i quants textos bíblics no posarien en totes les

mans? I no anirem pas a afirmar ni a calcular la moralitat de la Bíblia.

La primera qualitat que demanem a la crítica és, doncs, la sinceritat, sigui aquesta com sigui.

Es això el que volia afirmar "Roc de Pedrera"? En tot cas no tenim inconvenient de declarar que fent aquestes petites salvetats, estem plenament d'acord amb ell.

JULIÀ GUAL

(De "Diari de Mataró").

EL TEATRE ÍNTIM

Les promeses fetes per l'Adrià Gual en la vetlla de la seva conferència de tanteig que donà en el Coliseu Pompeia a darrers de juny prop passat, es troben a punt de realitzar-se plenament.

Ahir inaugurà les tasques aquesta gloriosa institució, per a oferir en el curs 1926-27 un enfilall d'obres selectes que s'aniran anunciant. En la dita sessió inaugural es representà "El Burgès Gentilhome", del gran autor francès, aplicant-hi l'exquisida partitura de Ricard Strauss, que, si alguna vegada ha estat sentida en concert, mai no s'havia ofert aquí completada per la representació de l'obra eminent que la va inspirar.

Per aquesta primera vetllada, es veu ben clar l'intent del fundador-director del Teatre Intim, de fer teatre d'interès en tots els ordres, i val a dir sincerament que tot això se li ha d'agrair força i se li agrairà sens dubte.

Aquest és el programa de les quatre primeres sessions anunciades fins ara:

Primera, ahir, "El Burgès Gentilhome", de Molière. Versió catalana d'Adrià Gual, amb els comentaris musicals de Ricard Strauss, executats

per l'Orquestra Pau Casals, sota la seva direcció.

Segona, en el mes de novembre. "Nausica", de Joan Maragall.

Tercera, en el mes de novembre. "L'Assumpció d'Hannele Mattern", de Gerhard Hauptmann. Versió de Carles Capdevila. "En què somnien les noies", d'Alfred de Musset. Versió de S. Vilaregut.

Quarta. "Conversa al voltant dels petits misteris medievals", per Adrià Gual.

En el transcurs d'aquesta sessió es representaran diversos exemples; entre aquests figuraran: "L'expulsió del Paradís" (Alemanya, segle XIV). "El miracle de Teòfil" (França, segle XIV). "La mort de la Verge Maria" (Catalunya, segle XIV).

El Teatre Intim oferirà, com de costum, una selecció d'obres, antigues i modernes, les quals seran anunciades oportunament, per la resta de sessions en preparació.

Compta també amb elements interpretadors meritíssims, actuant sempre sota la direcció d'Adrià Gual, els noms dels quals es donaran a conèixer en el transcurs del desenrotllament dels seus programes i seran el puntal els que formen la companyia Claramunt-Adrià.

El Teatre Intim es proposa, com sempre, esperonar els autors joves, i acollir amb sollicitud les iniciatives que li siguin afines.

Els seus col·laboradors rebran gratuïtament una revista mensual portantveu de l'obra.

Tots els dies, de sis a vuit de la tarda, està oberta la inscripció a la Comptaduria del Coliseum Pompeia, amb l'objecte de poder tenir lloc preferent a les sessions i beneficiar-se dels avantatges que el títol de col·laborador ofereix.

També allí es facilitaran tota mena de datells.

* * *

Dijous, dia 14, són represes les sessions de Teatre Intim, sota la direcció del seu infadigable fundador i animador Adrià Gual. Assenyalem d'antuvi un nou triomf. La mesa en escena d'"El Burgès gentilhome", de Molière, traducció del mateix Gual, amb les "il·lustracions musicals", de l'Strauss, executades per l'Orquestra Pau Casals, que aquest mateix dirigeix, és una festa d'esperit d'aquelles que es fan acompanyar amb repicaments de satisfacció.

Els amants de les delicades manifestacions artístiques hem d'agrair a l'Adrià Gual el seu esforç exemplar, heroic a despit de tota mena de reserves, i de tota mena de gelosies.

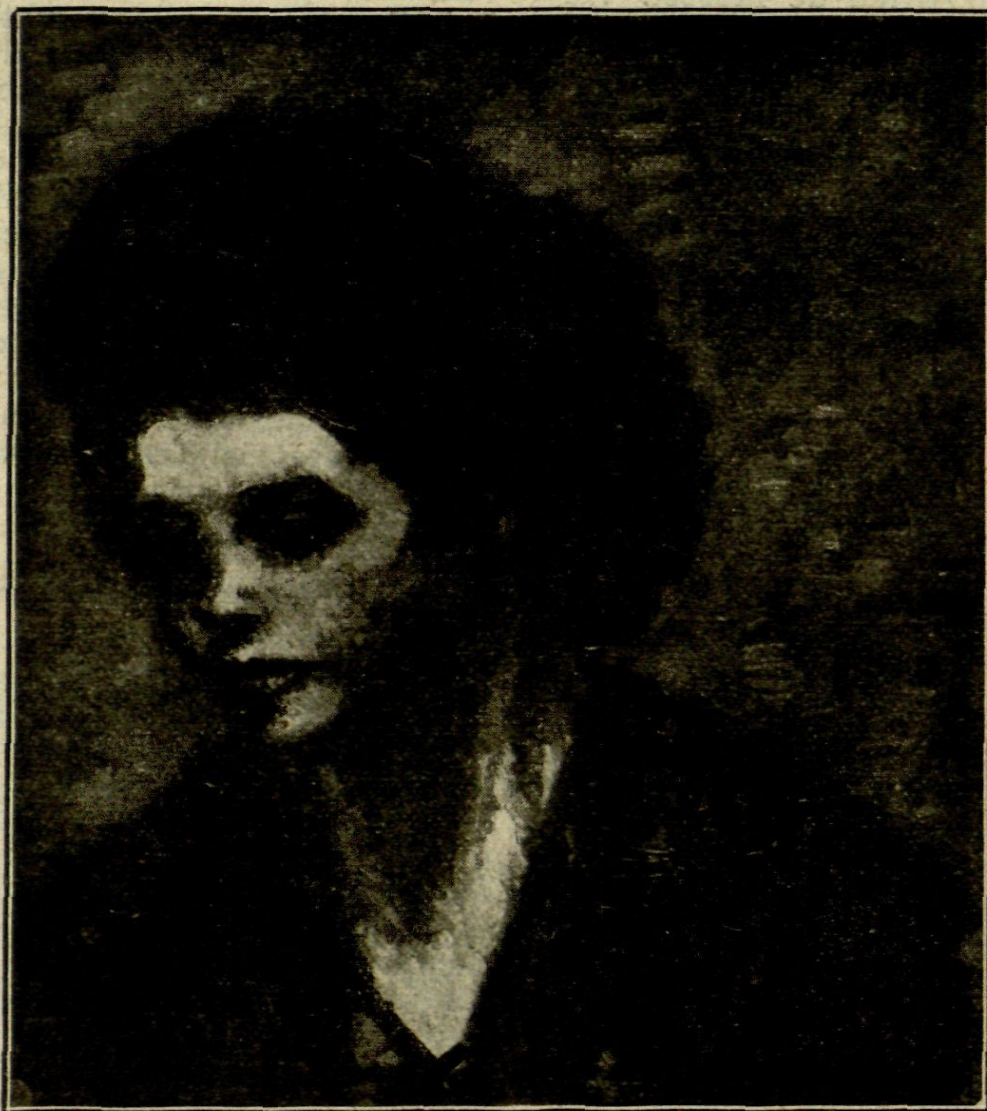
Que al costat de cines xavacans, exports cridaners, banalitats teatrals, hi hagi a Barcelona coses tan "pures" com aquestes del Teatre Intim, creiem que, ultra ésser una compensació, és un honor.

El cec i el paralític

El cec, enorme, taujà, primitiu, innocent, mina inexhaurible d'energies, dubta pels carrers recentment oberts al públic trànsit. Inconeixent-ne l'orientació, tanteja amb instintiva prudència. Aquell homènàs, aquella immensa quantitat de força, salut i dolor, és menys que una criatureta.

Banda d'enllà, a l'altra vorera, l'escarransit paralític se'l mira amb angoixa. Entre ambdós, s'estén l'ample vial, pàtria dels perills.—La testa, fogall d'intelligència, sol, pobre, el cec apar encara al paralític la més sòlida esperança. I el paralític amb veu prima, bo i ofegada, crida al cec.

Aquest tomba—com tots els orbs—la testa formosa a l'altre costat, i no encerta a encarar-se amb qui el crida. El paralític torna a cridar-lo i el cec

«Dolorettes» Nonell.

es plany, tot demanant que l'orienti.

Un vianant luxosament vestit, s'acosta amb irònica misericòrdia al cec:

—Ja us conduiré jo.

—Mercès, bon home.

I el vianant el gira i l'orienta en l'oposada direcció del paralític, tot dient:

—Per aquí, per aquí, per aquí!— exactament com faria el miserable d'ofici o el notable polític.

En no trobar el paralític, el cec enorme s'irrita i crida que s'esgargamella.

M'has enganyat, lladre; m'has enganyat—com tots els que xerren massa—que mai no diuen mot veritat.

Riu el luxosament vestit allunyant-se; protesta l'innocent paralític, però el cec dóna curs a la seva còlera; trenca els arbres que han d'ornar la nostra via i atropella orbament tot el que topa.

El paralític tracta de fer-li comprendre la traició de què han estat víctimes, però el cec, l'ànima en desordre, eructa totes les flastomies i es nega, esquerp, a tot diàleg.

Mes heus aquí que, bon tros enllà del seu camí foll, ensopega i pesadament cau. L'agent de l'autoritat se'l mira com una ferma nosa, com un monstruós farcell de carn que fes més que nosa i el commina d'aixecar-se i caminar. Si aviat no ho fa, bé el portaran a l'asil.

Condolorit, s'aixeca i topant aquí, allà caient—fràgil en sa enorme humanitat com un beire de cristall fi—enllà d'enllà, devés sa miserable cabana, el cec fa via, lenta, lenta, lenta i amarga.

Amb l'ajut d'indocumentats transeunts, el paralític assoleix arribar vora del cec, la ira del qual, és ara només que sobrehumana malenconia. I, lleials, s'expliquen el succeït. I el cec sent que ha fet un tort a qui, indefens, l'apellava.

Oh tanta de força, tanta de vigoria inútils. infecundes! Quanta malura en

mi! Si jo, com tu, tingués almenys, el clar comprendre!

—Oh, si jo tingués, com tu, almenys la salut, o força als braços per portar les cames neulides i assecades de vida!

—La tinc jo per tu la força!

—Per què, doncs, no caminem tots dos?

—Com podrà mai ésser això de caminar junts i segurs?

—Jo et guiaré i tu em faràs de cames.

—Em portaries allà on tu voldries i no on vulgués jo. Series l'amo meu. I jo no vull amos.

—Jo, sense cames? Jo, sense braços? Què podria jo fer sense tu o contra teu? No comprens que seria anar contra mi mateix?

—I si m'abandones?

—Què podré jo fer si t'abandono? Què faig ara, sense tu, sinó ésser a la pitjor mercè i al cruel caprici dels altres?

—Puja!

—Què?

—On ets?

—Aquí mateix. Què penses?

—Ésser les teves cames i tu la llum dels meus ulls. I el cec obrí, enormes, els braços, als quals es llançà en diví esforç el paralític. Es ampla la terra i tots hi cabem bé. No et sembla que hi veus i que ressona en el teu pit una confiança amiga?

—No et sembla a tu, que trepitges ferm la terra?

—Això no havia passat mai encara. Sents la glòria del dia? No sents ara com si es badés clar en els teus mateixos ulls, un esdevenidor d'humana bonança i dolça justícia!

—Ho veig! Ho veig! Ho veig! Anem a dur la nova. Ja hi veuen els altres cecs; ja caminen els sempre paralítics.

I el cec començà de caminar, majestuós com un himne, sota la grandiosa llum del més radiant dels migdies de

10. - EL BORINOT.

la terra, aquell migdia únic que veié el formidable associar-se de la força i la *intelligència*, el dret i l'equitat, la realitat i l'ideal.

Allò no havia estat mai. Però, ¿ha estat, fins avui, altra cosa que un somni, el somni en vies de realització d'una nova humanitat més gaia, més *sagrada*, més terrible i més profunda?

CRISTÒFOR DE DOMÈNECH

V O L V E S

Aquest altre dia trobarem un bon amic indignadíssim contra els literats, singularment contra els crítics, perquè són tan insincers i perquè aboquen pel broc gros tants d'elogis—fora en Bertrana, que sempre es reserva—a una obra que al capdavall és una... res, com vulgueu.

No n'hi ha per amoinar-s'hi tant; els crítics poden estar d'humor com tots els mortals i poden esperar a rebre tractes semblants. Per què no?

Ens diuen que hi ha un altre senyor que ha llegit la "Història de l'hegemonia de Catalunya, etc., etc." del doctor Pujols.

Aquest senyor és En Reig dels mobles.

Es comprèn: un home que tracta en mobles és resistent.

No sabíem que el magazine "D'Ací i d'allà", fos satíric. Vegeu:

Publica el retrat d'En Francesc Pujols, i sota diu: "l'autor de la popularríssima obra "Història de l'hegemonia, etc., etc.".

I que és fina la sàtira del "D'Ací i d'Allà".

Camping per Catalunya

Què és el "Camping"?

Diu Baudry de Saunier:

"La definició més innocent, és la més exacta: fer camping és viure al camp, senzillament, i per extensió viure al bosc, a les muntanyes, vora dels corrents d'aigua.

Es per l'home una manera de revifar el seu cos i, per consegüent, el seu esperit; d'alliberar l'un i l'altre de molta escòria; el cos, per l'esforç i sobrietat a ple aire i a ple sol, sota els estels i a voltes sota la pluja; l'esperit, per la supressió de banals preocupacions de professió o d'ofici, d'obligacions casolanes i de cabòries i plaers mundans, per la recerca i contemplació de les meravelles que ens

ofereix la naturalesa i qualque volta l'esforç humà”.

El Camping Club de Catalunya” ha publicat una fulla de propaganda,

Teniu sempre soplug i estada a punt en l'indret que més us escau.

La vostra llibertat d'acció és absoluta.

Una tenda en ple «camping»

d'exquisida presentació, per al foment del camping ací. Està bé, i ens plau.

De mica en mica, sembla que es nota una certa tendència a descongessionar alguns aspectes d'esport massa abassegadors. Anar a la naturalesa és una bella cosa. I anar-hi de “camping”, amb una tenda, millor. Perquè amb una tenda:

No teniu limitació de temps.

Fruïu del màxim contacte amb la naturalesa.

Fruïu el goig de bastar-vos a vós mateix i enginyar-vos per a suplir amb el propi esforç i iniciativa les petites deficiències i incomoditats de la vida simple i primitiva de campament.

Vos eviteu les despeses d'un hostatge gairebé sempre poc higiènic i confortable, sovint car i a voltes difícil d'aconseguir, a canvi d'uns pocs quilos a l'esquena.

Disfruteu de la camaraderia i amistat dels companys de camp que vós mateix heu escollit.

Els desagradables mulladers

Traiem de "Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana", òrgan de Mossèn Alcover, subvencionat pel govern de S. M., ço que segueix:

"L'infatuament qui domina Mossèn Griera és admirablement reflectat en lo següent fragment d'una carta dirigida d'ell a Mn. Alcover ab data 7 de setembre de 1925, en la qual, després de repetir a la cara de Mn. Alcover la coneguda inconveniència de la seua "preparació defectuosa" y altres desconsiderades frases, diu: "Davant del món científic, ni En Fabra, ídol de la política catalanista, ni V. protegit del rei i Directori, representen la Filologia catalana: ELS REPRESENTANTS SOM EN MONTOLIU I JO; i pensi que tot quant fassi per aplanar-nos el camí, reprenent la seva actuació que va desenrotllar de 1908 a 1916 a favor nostre, es favorir-se a V. mateix. Nosaltres servidors de la ciència a la qual, després del ministeri sacerdotal, oferim tots els nostres esforços, hem d'estar per damunt totes les polítiques i per damunt totes les mesquineses humanes, hem de perdonar l'ofensa de l'enemic, dissimular els seus defectes, elogiar les seues bones qualitats, i res ens hauria d'inquietar tant com el pensar que en el món podem tenir una persona ofesa.—Fa anys que una carta semblant li hauria escrita, però no se m'havia presentat avinentesa; he aprofitat aquesta que suposo no haurà pas presa malament.—P. S.: D'aquesta carta reservada no s'en pot fer us públic ni privat".

Aquí Mn. Griera parla clar; no espera l'àvia, sino que ell mateix se posa al cap-curucull de tot com a "representant de la Filologia cata-

lana"; parla a Mn. Alcover ab un tò de protecció y un gest de perdonavides, oblidant que Mn. Alcover no li deu res y que ell deu molt a Mn. Alcover; li fa sentencioses observacions sobre la perdonansa dels agravis, y acaba ab aquella ridiculíssima prohibició: "D'aquesta carta reservada no s'en pot fer us públic ni privat". ¿Ab quins títols posa aquest entredit? ¿Per què ha d'estar Mn. Alcover obligat a obeirlo? ¿Li ha demanat ell que escrigués aquesta carta, per que Mossèn Griera li imposi com a condició el sigil? ¿Té Mn. Griera inscrita la carta en lo registre de la propietat intel·lectual, per poder aturar qualcú de publicarla? ¿Dins quina legislació és prohibit l'us públich y privat de cartes escrites lliurament y sense haverles exigides lo destinatari, y més essent cartes plenes de desconsideració a la persona qui les ha de rebre?

Tot això és ridícul, però encara no és indigne. Lo que és vertaderament indigne y reprobable és l'hipocresia ab que el Dr. Griera mostrava bons desitjos de perdonar y esser perdonat, al mateix temps que publicava a la *Revue de Linguistique Romane* de Paris un article, titulat *Le domaine catalan*, ple de malignitat y de verí contra Mn. Alcover".

Com veuen els nostres lectors, ens trobem davant d'un cas de mullader molt lamentable.

Ja veieu com tenim raó de dir, com hem dit algunes vegades, que ens convé el dejuni; quan amb dejuni i tot, encara es fan bromes d'aquesta mena.

Divagacions culinaries

Primerament, tinc d'advertir que els meus coneixements culinaris són nuls; en ma vida, puc dir, he fet tres ous ferrats, i això que aquesta menja, la sap preparar el menys entès. Si ara vaig a parlar d'aquest assumpte, que de primer antuvi confesso que desconec, és—com us ho diré jo—per una mena de desfogament que necessito, i que us prego que el rebeu amb complaença i procureu no trobar-vos en el meu cas, això és: dinar a la fonda.

Naturalment que en parlar de fondes, no em refereixo a aquestes on per sis o set pessetes hom pot dinar, si no bé, correctament, sinó a aquestes tavernes amb pretensions de bar, on entreu amb gana i d'on sortiu amb fam.

Precisament, ara menjo en una que per sa condició especial, per l'originalitat d'aliments (?) i podríem dir per la seva *personalitat* única, mereix passar a la història. I encara que no sigui jo cap autoritat històriaire, vaig a provar d'assenyalar algunes dades interessants.

Nom, lloc, domicili, són tres coses que passarem per alt; això no influirà per res en la nostra descripció i en canvi ens alleugerirà la tasca i no correrem tant el perill de fer-nos pesats.

Apar estrany que d'una cuina tan petita, tan fumada—una manera bastant elegant de dir bruta—i amb tant

soroll puguin sortir aquelles presentalles que per més que rumieu no esbrinarem el que són.

Ací menjareu el que voldreu i no sabreu el que mengueu.

Justament l'altre dia, vaig llegir a la carta—perquè encara que quan us la porten ja s'ha passejat per dins algun plat i gairebé no podeu llegir-la, n'hi ha,—*Calamares con cebolla*. Me'n vaig fer portar, i ja al meu davant el plat de referència, vaig tenir una graciosa sorpresa en notar que ens coneixíem; no puc precisar de què, emperò és sert que coneixia allò que titulaven pomposament "*Calamares con cebolla*". Tant podien ésser uns talons de goma que dies enrera havia retirat de circulació, com unes gomes d'esborrar llapis, com trossets de neumàtics triturats.

Un dels plats que no falten mai durant l'istiu és el *Hígado con salsa*.

En Domènech, el mestre culinari dels nostres dies, quedaria badant en veure la traça no mancada d'art amb què està preparat aquell *Hígado con salsa*. A l'ivern hi trobareu de tot, menys fetge; ara, a l'istiu ja és altra cosa, mentre a les places de bous martin cavalls, el fetge és abundant.

I el Cap i Pota? el popular plat que no manca en cap fonda que s'estimi, allò és un poema èpic. Agafeu els colors de totes les banderes conegudes i solidificats barregeu-los, i poseu-los dintre un plat, allò és el cap i pota; no en voleu més de colors! ni les

14. - EL BORINOT.

“creatones” que porten les nostres dames no s’hi poden comparar!

La “Pota” també és un dels plas que compta amb més afavoridors. Si la demaneu *que no trepitgi*—que vol dir sense os—us portaran un tou de carn i greix d’una forma indefinida que us fa pensar en una monumental berruga.

He deixat per últim, l’escudella, la típica escudella de pagès, orgull dels nostres avis, pobreta! Recomanem als nostres tècnics que no cavilin més; l’última paraula sobre l’escudella ha estat dita; ens n’havem procurada la fórmula i anem a revelar-la, perquè ens pensem així de fer un gran bé a la humanitat, puix que amb el mínim cost s’obté màxima quantitat; ara, que la quantitat és secundària.

Vet ací la fórmula:

Aigua, illimitada.

Sal, proporcional a l’aigua.

Safrà, fins que agafi color de rovell d’ou.

Patates, segons el preu de cost.

Nota.—Aquesta escudella és pròpia per persones proletàries, que, degut a llurs esforços, necessiten una sobrealimentació forta.

Pobres obrers! i pensar que són a mils els que diàriament engoleixen aquests aliments (?) el preu dels quals és proporcionat a la barra i poca vergonya del fondista... Ens anàvem a posar tristos i això no val; cada u al seu lloc i que rodi la bola, fins que es

trobi l’home que la deturi o esperem que empesa pel seu propi pes s’esberli i ens absorbeixi a tots.

Prou per avui, potser un altre dia continuaré aquesta informació culinària; ara tinc tard, perquè heu de pensar, llegidor amic, que som diumenge i em criden per dinar; perquè avui dino a casa!

LLUÍS BOTA I VILÀ.

O C T U B R E

Ara a l’octubre, la pluja primiciera, és bàlsem que aixamora el nostre anhel. Tornaran les vetlles fosques i glaçades i les rondalles vora el fogueral;

i al seu redós, els néts menjant torrades engoliran el vi calent amb gran regal.

Contarà l’àvia, com cada anyada, gestes i gestes dels fills que han passat, i mentre amoixa els rínxols, una llàgrima farà retret del fill que és a soldat.

Una altra anyada, que ha argentat sa testa una altra anyada, sense illusió; com atuïdes són les nostres ànimes que ja no les somou la passió.

Sobre l’escó, la flama riu i canta, barreja, folla, el groc amb el vermell.

Ai, aquell foc, que el nostre cor abranda apar de dir: espera l’any novell!

«EL BORINOT»

és el
periòdic literari
de més circulació

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA CENSURA

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

PATENTS I MARQUES
A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors
EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petritxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

Pelleteria
LE RENARD.—Corts Catalanes, 614.

MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC
(SUC. ESTEVA MARATA). R. Univer., 7

Ceràmica i Rajoles
CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

Llaneria i Sederia
CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38
RODRIGUEZ & FERRER

EL BORINOT. - 15.

Articles Fotogràfics i Ràdio
PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori
E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio
V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell
LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART
Carrer del Call, 28, pral.

Cristalleria i Alumini
CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller d'OPTICA, J. PUIGORIOL.
Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS
A. Hernández.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques
ALFONSO MAÑES.—Villarroel, 173 bis

GANIVETERIA ROCA
Plaça del Pi, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"
JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

Pianos, harmòniums: venda i afina-
ció.—Planeta, 41—L. CAMPS ARNAU.

Sastreria Econòmica.—P. Padró, 14
Trajos a plassos i al comptat

Acadèmia Tall i Confecció per a
senyoretetes.—Diputació, 222, pral. 1.^a

Sastreria Guilemany, vestits i for-
mes tots preus. P. Sol, 8, t. 1451-G

SALA PARÉS
Establiments **MARAGALL**
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. enc.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despaitx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER

JOIER

Corts Catalanes, n.º 660
Teléfon 813-S. P. - BARCELONA

**IGNASI FOLCH
I TORRES**

Una dona

Novel·la
contemporània

•••
A TOTES
LES
LLIBRERIES

Preu:
3'50 ptes.

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS - AUTOTIPIAS

CALÇATS

**ALFONS
RASPALL**

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrissa, 13
BARCELONA

LLATZER DE TORMES

el clàssic de l'humor **2**
demaneu-lo a totes les llibreries **Pessetes**

Reirotgeria "El Marino"

EL MILLOR
RELOTGE
SUIS DE PRE-
CISSIÓ. Garan-
tit per 10 anys
l'únic que du-
rant els cinc
primers
s'adoba
de franc en tota
mena de espat-
llament.

PER ENCARREGS:
JAUME ROCA,
Ordre, 136,
Sant Andreu.—
JOSEP TO-
RRUELLA,
Pipollés, 73,
St. Martí.
MERCÉ-
RIA «Bell Ca-
prici», Carmel,
50, Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:
Jaume Fonollosa, Canvis Vells, 8.
Bisuteria fina. - BARCELONA

Si els seus
ulls es
cansen pot
evitar-ho
consultant
l'òptic
profes-
sional

J. Ruiz Urrea
Ronda Sant Antoni, 61
No confongui el numero. - Entrada per l'escaleta.

FÀBRICA DE LLONGANISSES
la millor de la nostra terra

TELEFONS

A Seu d'Urgell, n.º 124
A Barcelona, n.º 2023
A Sitges, n.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

ELS PIRINEUS
Quingles i Escaler

CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

res/172